

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.
Завідувач кафедри
_____ *С. А.* Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ З ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ»

Ступінь: магістр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробники:
Остапенко С.А., к.п.н., доцент

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальності 035 «Філологія»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	-
Практичні / семінарські, годин	64
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	5,4
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета – ознайомити студентів з основними типовими проблемами, що виникають під час перекладу фахової літератури, та виробити практичні навички і вміння перекладу галузевих текстів з англійської мови на українську та з української на англійську.

Завдання:

ознайомити студентів з теоретичними питаннями галузевого перекладу; ознайомлення студентів із нормативними аспектами перекладу, перекладацькими стратегіями, технічними прийомами, а також із жанровою диференціацією оригіналів і зумовленими ними відмінностями завдань і способів перекладу;

на основі сучасних міждисциплінарних даних навчити різних видів перекладу галузевих текстів англійською і українською мовами;

розглянути особливості фахової термінології в процесі перекладу галузевих текстів;

навчити прийомам роботи з англійськими текстами різних функціональних стилів та практично використовувати ці знання;

розвиток навичок реферування з аркуша оригінального тексту і перекладу з англійської мови на українську і зворотного перекладу;

виробити у студентів навички самостійно працювати з методичною та довідковою літературою, першоджерелами, використовувати інформаційні ресурси мережі Інтернет для якісного здійснення перекладу галузевих текстів;

розвинути професійно-орієнтовані перекладацькі компетенції для забезпечення майбутньої ефективної фахової трудової діяльності;

навчити долати психологічні та екстралінгвістичні (“позамовні”; країнознавчі зокрема) проблеми й труднощі, пов’язані з практикою перекладу; розширення загального та перекладознавчого світогляду;

Предмет: різні види перекладу галузевих текстів.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Translation as a notion and subject. Ways of translating

Тема 2. A short historical outline of European and Ukrainian translation

Тема 3. The process of translation from the point of view of its participants and the theory of communication. Determiners of translation.

Тема 4. Main types of translation

Тема 5. Pragmatics of translation

Тема 6. Socio-regional differences in translation. Standard English, its variants & how to translate them.

Тема 7. Translating texts of different functional styles

Тема 8. Media translation

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

інтегральної компетентності:

здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних програмних компетентностей:

здатність бути критичним і самокритичним;

здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

здатність працювати в команді та автономно;

здатність спілкуватися іноземною мовою;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

здатність проведення досліджень на належному рівні;

здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових компетентностей:

здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;

здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;

здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;

усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату;

здатність до аналізу прагматичних аспектів перекладу, основних моделей, типів перекладу, видів перекладацьких відповідників, перекладацьких трансформацій, основних прийомів перекладу, вияву адекватності перекладу і рівнів перекладацької еквівалентності;

здатність здійснювати перекладацьку діяльність різних видів;

здатність аналізувати та розуміти ситуацію на ринку перекладацьких послуг з урахуванням вимог до роботи перекладача, професійного стандарту;

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування;

презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;

застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі;

оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;

застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;

характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;

збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації);

здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

дотримуватися правил академічної доброчесності;

доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;

створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів;

обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного матеріалу;

використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

знання ролі перекладача та принципів професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад);

аналізувати та розуміти та ситуацію на ринку перекладацьких послуг з урахуванням вимог до роботи перекладача, професійного стандарту.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

значення і роль перекладу в житті суспільства;

основних перекладознавчих термінів й понять;

способів, типів і видів відтворення значень мовних одиниць, зокрема термінів в процесі перекладу;

різних видів словників та довідників, необхідних для здійснення адекватного та еквівалентного перекладу;

нормативних аспектів перекладу та принципів перекладацьких стратегій;

методики перекладацького аналізу тексту-оригіналу;

типових лексико-граматичних особливостей перекладу;

основних перекладацьких способів, прийомів та трансформацій;

основних шляхів оволодіння фоновою інформацією та подолання культурного бар'єру в англо-українському перекладі;

– **уміння/навички:**

здійснювати адекватний переклад текстів галузевої спрямованості у письмовій формі в двосторонньому режимі (з англійської мови на українську та з української мови на англійську);

використовувати загально-лінгвістичну та професійно-перекладацьку компетенцію для забезпечення адекватності перекладу;

здійснювати перекладацький аналіз тексту;

виконувати на професійному рівні усний і письмовий переклад автентичних текстів широкої тематики різного комунікативного спрямування;

аналізувати текст оригіналу, виявляти проблемні аспекти у його відтворенні цільовою мовою з урахуванням особливостей зіставляваних мов та функціональної специфіки тексту;

здійснювати та редагувати текст перекладу, його прагматичну адаптацію.

– **комунікація:**

використовувати стратегії, тактики, вербальні та невербальні засоби для забезпечення успішної міжкультурної комунікації, у тому числі в академічній та діловій сферах;

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, здійснювати чіткі та детальні повідомлення на різні теми,

аргументувати свою позицію щодо обговорюваної проблеми; здійснювати двосторонній усний переклад;

– **відповідальність і автономія:**

вміти самостійно опрацьовувати матеріал, виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності;

добре адаптуватися до нових ситуацій та умов освітнього процесу, приймати самостійні рішення в процесі застосування набутих знань у різних сферах професійної діяльності – мовознавчій, культурознавчій, освітній тощо і нести за них повну відповідальність;

усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою самовдосконалення, поглиблення набутих і здобуття нових фахових знань; відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1 : Лінгвостилістичні та прагматичні особливості галузевого перекладу					
Тема 1. Жанрово-стилістична класифікація перекладів	10		2		8
Тема 2. Сучасні процедури перекладу	10		2		8
Тема 3. Лексичні проблеми галузевого перекладу	10		4		6
Тема 4. Термінологічні особливості галузевого перекладу	10		2		8
Тема 5. Граматичні проблеми перекладу фахової літератури	10		4		6
Разом за змістовим модулем 1	50		14		36
Змістовий модуль 2: Практичні аспекти галузевого перекладу текстів					
Тема 6. Текст та переклад	15		8		7
Тема 7. Науковий переклад та його види	15		8		7
Тема 8. Переклад технічної літератури	25		16		9
Тема 9. Переклад англійської економічної літератури	15		6		9
Тема 10. Переклад англійської медичної літератури	10		4		6
Тема 11. Переклад англійської юридичної літератури	10		4		6
Тема 12. Переклад англійської військової та громадсько-політичної літератури	10		4		6
Разом за змістовим модулем 2	100		50		50
Усього годин	150		64		86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття Жанрово-стилістична класифікація перекладів	2
2	Практичне заняття Сучасні процедури перекладу	2
3	Практичне заняття Лексичні проблеми галузевого перекладу	4
4	Практичне заняття Термінологічні особливості галузевого перекладу	2
5	Практичне заняття Граматичні проблеми перекладу фахової літератури	4
6	Практичне заняття Аналіз тексту в процесі перекладу.	2
7	Практичне заняття Реферування, анотування текстів фахової тематики	4
8	Практичне заняття Основи редагування фахового перекладу	2
9	Практичне заняття Науковий переклад та його види	2
10	Практичне заняття Переклад текстів хімічної галузі	4
11	Практичне заняття Переклад текстів галузі фізики	2
12	Практичне заняття Переклад текстів комп'ютерної галузі	4
13	Практичне заняття Переклад назв приладів	2
14	Практичне заняття Переклад текстів машинобудівельної галузі	2
15	Практичне заняття Переклад текстів автомобільної галузі	2
16	Практичне заняття Переклад текстів галузі металургії	6
17	Практичне заняття Переклад англomовної економічної літератури	6
18	Практичне заняття Переклад англomовної медичної літератури	4
19	Практичне заняття Переклад англomовної юридичної літератури	4
20	Практичне заняття Переклад англomовної військової та громадсько-політичної літератури	4
Всього		64

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ рівень формованості компетентностей студента оцінюється у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю – екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практич- ного заняття	Аудиторна робота					Позааудитор- на робота	Сума балів
	Тестові завдан- ня	Ситуаційні завдання, задачі	Виконання практичних завдань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1			1			0,25	1,25
Тема 2			1			0,25	1,25
Тема 3			1,5			0,5	2
Тема 4			1			0,25	1,25
Тема 5			2			0,25	2,25
Разом змістовий модуль 1			6,5		5	1,5	13
Змістовий модуль 2							
Тема 6			1			0,25	1,25
Тема 7			2			0,25	2,25
Тема 8			1	3		0,25	4,25
Тема 9			1			0,25	1,25
Тема 10			2			0,5	2,5
Тема 11			1			0,25	1,25
Тема 12			1,5			0,25	1,75
Тема 13			1			0,25	1,25
Тема 14			1			0,25	1,25
Тема 15			1			0,25	1,25
Тема 16			3			0,5	3,5
Тема 17			3			0,5	3,5
Тема 18			2			0,25	2,25
Тема 19			2			0,25	2,25
Тема 20			2			0,25	2,25
Разом змістовий модуль 2			24,5	3	5	4,5	37
Разом							50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 2	50	100
10	10	10	20		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	